

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam.

6. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona; negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Barázdák

Debreczen, május 30.

Vége van az obstrukciónak! Így sóhajtott fel tegnap megkönnyebbülten az egész munkapárt. Pedig még korai nagyon az öröm. Az ellenzék bölcs mérsékletéről tanuskodik az, hogy erejének teljes tudatában a békés kibontakozást egy csöppet sem akarja megnehezíteni. Valóban fényes cáfolat az ellenzék mostani viselkedése, azokra a vádakra, amelyeket unostantalan emeltek ellene a nemzet ellengei. Nézzük meg az ellenzék tegnapi magatartását, hogy fogalmunk legyen arról, mennyire szíven viseli minden tagja a békét. Ime, ez a mi mindenáron, csak magáért a harcért harcolni akaró, elvált ellenzékünk!

Városi közgyűlés van ma. Sok fontos közügyet tárgyalnak a város atyjái. Minálunk Debreczenben különösen nagy jelentőségük van a városi ügyeknek. A mi polgárságunk hozzá van szokva ahhoz, hogy tevékeny részt vegyen a közügyek intézésében. Talán visszavehetők az a négy érdeklődés Debreczen multjára, városias volt nagyságára, melynek polgárai a régi magyar Kálvinista Róma patriciusai voltak. De az utóbbi időben mintha sokat veszítettünk volna ebből a nagy érdeklődésből. Mintha nem érdekelne bennünket már olyan intenzív módon, hogy mi történik a városházán. Sok, sok fontos városi dologról nagy a hallgatás. Vajon mi ennek az oka? Ne fesszessük e kérdést. Csak szomorú okokat találhatnánk. És mi ime kerülni akarjuk a szomorkodást.

Nem hatott meglepetésképen a Margit-fürdőről közölt leleplezésünk. Hiszen nem is volt ez leleplezés. Várososszerre beszéltek, hogy milyen botrányos állapotok uralkodnak a Margitban. Szomorú ez reánk debreczeniekre nézve. Ország-világ jól nevelhet rajtunk, hogy Magyarország harminadik városának nincs fürdője! — Avagy fürdőknek nevezhetünk egy olyan helyet, amely a patkányok tanúja és ahol nem tudja az ember, hogy mikor kapja meg a legveszélyesebb betegségeket? Radikális kezelést kell már egyszer rendet teremteni Debreczen borzalmas egészségügyi viszonyai között.

Csend a vihar előtt.

Debreczen, május 30.

A képviselőház tegnap áttért a véderőjavaslatok tárgyalására. Megszűnt az obstrukció; — ujjongott az egész naiv munkapárti gárd. Pedig a véderőjavaslat tárgyalása nem jelent semmit, sem ürvendést, sem sajnálatos, nem jelent sem győzelmet, sem bukást, sem hajadást, sem visszavetést, nem teszi lehetetlenné semminek a visszatérését, nem jelenti semminek elérését. Egyszerűen: arról van szó, hogy az ellenzéki pártok között most napok óta tárgyalások folytak, nem találtnak-e közös programot közös programot együttes eljárási tervben. A tárgyalások még nem fejeződtek be természetesen, hogy mindaddig az ellenzéki pártok sem tenni, sem törteneteni nem akarnak semmit, ami az ügy is élesebb kérdéseket még jobban kiélezné. És, talán, az ellenzék egyes csoportjai kerülni akartak olyan akadályokat, melyek részvételt is, amivel, esetleg, valamilyen rendszert vagy befogást szentesítenének, s ez őket további folytatásra kötelezné, arra az esetre is, ha a blokkos megegyezés mégsem sikerülne. — Ezért maradt el tegnap a technikai obstrukció, ezért maradtak el bizonyos időre vért viharosságok, amelyek felhőinek a magja még mindig megvan — egyszóval: a tegnapi nap csöndje csak a vihar előjele, már nem szokatlan) formula volt, — egy más megoldás ahelyett, hogy amire előbb gondoltak, a ház elvének felhüggasztését kérik, még az ellenzék blokk tárgyalásai véget érnek.

A mostani csend tehát csak vihar előjele. Mert feltétlenül be fog következni a vihar, ha Lukács László nem hajlaj a józanság szögára és meg nem köti a békét az egyesült ellenzékkel.

Oly kicsinyre szabtuk már igényeinket. Nem követelünk semmi újat, csak azt, hogy az eddigi állapot ne rosszabbodjék. A nemzet gyenge, erőtlen. Ha akarnók, sincs módunkban egy harcot felvenni.

Ugy, de mikor a kormány azt követeli, hogy az ujoncok nagymértékű felemelésével egy több mint tíz éves harcot végleg lezárjunk: nem-e méltányos, nem-e igazságos az, hogy legújabb annak jelentőségét ne vegyék el, hogy egy jobb kor, egy tetterősebb nemzedék vivja azt ki, amit nekünk — sajnos — most elérni nem sikerült?

A német szolgálati nyelvtörvénybeiktatásából, a nemzet ujoncmegajánlási jogának megkerüléséből igazán nem kérünk. Tegyük felre, ha megoldani a nemzet jövőjét nem tudják a vitás kérdéseket. Ez a legkisebb, a legszerűsebb követelés.

Hát a választói reform? Még Khuen Hédervény is kötelező kérést tett arra nézve, hogy a községenkénti szavazást, az eljárási és fuvar díjak teljes egyenlőségét kereszttől vizsgál.

Tisza István, a béke állandó veszedelme, aki az elmúlt években a béke, állandó botránykő. Ezt az embert mindenestre el kell takarítani az utóból, mielőtt békéről komolyan szó lehet.

A helyzet kulcsa egyrészt az egyesült ellenzék, másrészt Lukács kezében van. Nem a munkapártban! E pártban mindenestre van egy jelentékeny csoport, amely Tiszákra esküszik s ennek a csoportnak nem lesz ingere, ha Lukács a választói reform alapján békét teremt. Ezzel a csapattal Lukácsnak nyiltan szembe kell szállnia, meg kell Tiszának mondania, hogy vagy belenyuszik a demokratikus választói jog megalkotásába, vagy pedig nem számít további közreműködésére. Csak úgy jöhet létre a béke, ha Lukács ezt meg meri cselekedni.

Ellenkező esetben a mostani csendet kár volna Lukácsnak kedvezőnek venni magára. Ha Lukács a választáson tépelődve nem az ellenzék, hanem a bihari gárda útjára tér — örökre elveszett a békés kibontakozás lehetősége. Akkor harc lesz. Kezdetben, elkeseredett küzdelem. És a mostani csend akkor csak a vihar bekövetkezését jelenti.

A város terhei.

Egy kis német példa.

Magyarországon a városok jövedelme, amely szükségletek fedezésére szolgál, elsősorban a város saját vagyonából, az ipjainak, üzemeinek jövedelméből, ezek elégtelensége stén az egyenes adó arányában kivett pótdadó és legújabbban a Németországban alaposan megcsodát éltatásig. Ebből a három forrásból fedezi a magyar város szükségleteit. Nézzük a német városokat. Ezek is elsősorban a fekvő és ingó vagyonuk jövedelméből, azután a földadót, a házádat, az iparadót és egyéb, nálunk az államot illető adókat, mindezek elégtelensége esetében pedig a pótdadót használják fel horribilis szükségleteik fedezésére.

A pótdadó előtt tehát igen nagy mértékben ismételt a. n. egyenes községi adók általánosságú munitipium rendelkezésére. A földadó, házádat itt nem az államé, hanem a községi. A községi ezenkívül még egy jelentős összeg, az értéknövekedési adó negyven százaléka. Ezeknek az óriási összegeknek negyven százalékát is a város kapja, még mielőtt a pótdadóhoz kellene nyulni.

Igen körülmények között lehetne hinni, hogy a legtöbb német város nem is szed pótdadót. Pedig ez erős tévedés lenne, mert a legtöbb német város pótdadója száz perccent jövelet felül van. Ezt a pótdadót nem csak az állami adók (jövedelmi, értéknövekedési adók stb.) után szedi a város, hanem a városi pénztárt illető föld-, ház- és egyéb adók után is. Unalmas lesz, de jobban megvilágítja a helyzetet a következő rövid statisztika:

Ohigs város (lélekszáma 27889) vagyona 4,684,444 márka, adóssága 4,192,876 márka, egyenes községi adókból előirányoztatott 652,913, pótdadóból 340,600 márka és pedig földadóra 200%, házádóra 210, — egyéb adónemekre 100, illetve 180%. Höhscheid város (lélekszáma 16292) vagyona 837,442 márka, adóssága 345,617 márka, egyenes községi adókból előirányoztatott 281,449 márka, pótdadóból 287,700 márka és pedig földadó után 260%, házádo után

Egy kísérlet elég ahhoz s Ön meggyőződik, hogy **bizalommal** kész férfi-, fiu- és gyermekruha nagyruházában ::

DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, vásárolhatunk (Alföldi Takarékkal szemben) ahol az összes tavaszi férfi- és gyermekruha újdonságok már megérkeztek. **A legolcsóbb szabott árak** minden darabon láthatók, tehát a tulajdonos kizárva. — Külön mértékutáni uriszabóság, nagy szövetraktárral. Öltönyök és felöltők, melet után már 50 koronától 100 koronáig rendelhetők. — Kívánatra szabásomat házhöz küldöm. — Helyi és megyei telefon: 10-64.

260%, iparadó után 260, egyéb adó-
nemekre 100, illetve 270%.

Hangsúlyozzuk, hogy ezek átlag
városok, közepes vagyonnal, közepes
terhessel, de olyan kulturával, ami-
lyent mi a magyar városoknál ki-
válnunk.

Ha csak kicsit, így felületesen bele-
nézünk a német városok Wertheim-
szekrényébe, akkor nyomban vilá-
gossá lesz előttünk, hogy a német
városok sokvirágzó kulturáját az adós-
ságszínálás, a nagy, a mi szemünk-
ben halatlan magas pótdadó, a krá-
jácskoskodás, a smucigkodás teljes
hiánya teremtette meg. A német
sajtó lehurrogta azt a városot, a-
ki a pótdadó emelkedése miatt el-
lenezné a milliós befektetéseket, a
köztevésnek látszó tőkeelhelyezést.

És éppen ez az, amiért a magyar
újságírók Németországba keletre egy
kis időre cserébe vinnék. A magyar ú-
jságíró — nem megrovásként mondom,
hiszen az újságíró a közönség száj-
íze szerint ír — együtt siránkozik a
siránkozókkal, ha a pótdó emelés van
láthatáron. Még a bizottsági tag
észre sem veszi, hogy mi van készü-
lőben, már hozza az újság, hogy meg-
nyit a pótdó emelés lesz. Ríport vezér-
cikk tájékoztat az indulástól, mert hát
emelni akarják a pótdókulcsot. A nyom-
dában áll a szedés a «pótdó terhei
ajatt roskodó polgárság»-ról, «ele-
get nyögtünk az adó terheiről» —
ki ne ismerné ezt a frázist, a melymin-
den magyar újságíró talán ott van.
Pedig igazában még nem holtam
senkit sem nyögni a pótdó miatt. A
legtürelmesebb polgárok, ha egyébről
nincs mit beszélni, az újságok
frázisológájából vett szavak beszé-
nek a pótdóról, legtöbbször szinte
meggyőződés nélkül. Legtöbb esetben
az újságíró az előszóhoz, utána ír
az egész község. Ugy tud járni
az újságíró, mintha ő fizetné a pótdó-
adót. Amde azért hébe-hóba, amikor
a város dolgairól ír, sohasem felejt
el, hogy a városi közigazgatást jel-
lemzi az ötletségényesség, a modern
tervek iránti vajó fogékonyság hiánya
stb., ahogy azok a vásárnapi vezér-
cikkben és számtalan előjuttól régtől
fogva ismerjük.

Csodák csodája, hogy a magyar
városok ennyire is vannak. Hiszen
mindaz, amit a mi városunkban kul-
turának lehet nevezni, ugyszólván a
semmiből lett. Valóságos istenkisértes,
ha egy magyar polgármester elő mer
hozakodni egy jó gondolattal, ha an-
nak megvalósítása pénzzel jár. Épen
azért azután nem is jön. Negond olja
senki, hogy a német városok polgár-
mesterei különb emberek, mint a mi
polgármestereink. A tudásuk, speku-
lációjuk, a vállalkozási szellemük és k
olyan, mint a miénk. Csak esik kerék
nagyobbak, mert belátó, áldozatkész
közönségük van és sajtójuk soh sem
ijeszt a pótdóval. Itt szorgosán tisz-
tították a fogamukat. Mint a kapit-
lista gazdaságban, itt se nevezik min-
dig adósságnak az adósságot, sokszor
befektetés a neve. Tudják jól észöl-
csen, hogy megterül, ha nem itt, hát
amott. A tisztviselőket sohasem szid-
ják, mint nálunk. Ellenben jól fizet-
tik, nem úgy, mint nálunk.

A romboló vihar.

Ujabb jelentések a veszedelemről

Egyre jönnek a szomorú hírek az
árvíz pusztításáról. Nemcsak óriási ká-
rokot okozott az ár, hanem sok em-
berélet is áldozatul esett neki. A leg-
ujabb jelentések egy része az ár némi
apadásáról szól, mind mellett nagyon
szomorú a helyzet szerinte az ország-
ban, ahol az árvíz pusztított.

A délvidek pusztulása.

Resicéről jelentik: Eddig a község-
ben 38 ház dőlt össze. Tegnap 200
utász érkezett Szegedről, hogy a gyá-
rakhoz érkezett vasúti szállítmányo-
kat rendeltetési helyükre szállítsa. Az
árvíz következtében a közszentelepről
a Kárpátról teleptől a vasúthoz való
összeköttetés helyreállításán sok mun-
kás dolgozik. A szerencsétlenséget nö-
vejtve, hogy azokat a hidakat, hol a
fa megtörtödött, idejekorán nem rob-
bantották fel. Ha ez megtörténik, úgy
a kár sokkal kisebb lett volna. Szak-
értők véleménye szerint nagy hiba tör-
tént a vizzéró építésénél, mert a Sze-
menik patak vízvészítő medrét igen
szűkre készítették abból a célból, hogy
a száraz években a gyárüzemhez ele-
gendő víz álljon rendelkezésre. E szűk
meder nagy mértékben fokozta az ár-
vízszerecsenységet. A Bogsán—
resicai vonalon a személyforgalom N. gy.
Ferenc osztálymesternök erélyes intéz-
kedése következtében ma helyreállt,
azonban Kolcánál az utasoknak át kell
szállani.

Csákvárról jelentik: A máskor oly
sekély Temes folyó a nagy esőzések
miatt hihetetlen mértékben megáradt.
A folyó legjobban a Temesságh mel-
li fekvő vasúti hidat és a Temes-
metnén mélyebben fekvő Cseba és
Macedonia torontálmegyei, valamint
Petromány temesmegyei községet ve-
szélyeztette. Az ár Cseba község után
körülbelül egyszerre lepte el Macedo-
nia és Petromány községet. Az
előbbi községek menekülői elöl az
ár azu tat egyrészt elvágta, a Petro-
mány községekben azonban megme-
nekültek. Az árvíznek Petrományon
egy halottja, Cseba és Macedonia
községekben azonban sokkal több, de
eddig kideríthetetlen számu áldozata
van. A magasabb fekvésű temesmenti
községekben az árvíz apadását jel-
lentik.

Az erdélyrészi katasztrófa.

Dévarólról jelentik: Ejjel az árvíz 10 centiméterrel emelke-
dött. Távirati jelentés szerint dél-
előtt 10 óra tájban újabb víztömeg
várható. Az ár nagy rombolásokat
viszlvéghoz. Hidakat elszakított. El-
vitte a kincstári fauszatokat és nagy
katasztrófától lenet tartani.

Marosvásárhelyről jelentik:
Az ár már teljesen lezajlott a vá-

rosban. Most azon fáradoznak, hogy
a hajléka miatt vár lakosságnak ott-
hont adhassanak és a teleisen tönkre-
ment közlekedést helyreállítsák. — A
város siralmas képet nyújt a kár
több százezer korona.

Ma már teljes nyugalom uralkodik
és újabb katasztrófától nem kell tar-
tani. Tizenhárom ház omlott össze és
csak a fáradságos, nehéz munkának
köszönhető, hogy a pusztítás nagyobb
mérveket nem öltött.

Gyulafehérvárról jelentik: A Ma-
ros folyó három hidat elvitt. A köz-
lekedési utak teljesen tönkre vannak
téve és így a közlekedés teljesen
megakadt.

A szűnő vasúti forgalom.

A Máv. igazgatóság jelentik: a Te-
mesvár—Báziási vonalon, Fehértemp-
lom és Bézás, valamint a Kirás-
jeszenő és Stajerjak—Anin között az
összforgalom ismét megnyit. Árvíz
okozta pályarongálás miatt Temesvár
—Józsefváros és Széphely közt a for-
galom további intézkedésig szünetel.

A Szamosújvári vasut N. gy. kikötő-
szamosújvári vonalon az összfor-
galom ismét megnyit. Szurdok és Zsibó áll-
omások között az összfor-
galom továbbra is szünetel.

Árvízokozta pályarongálás miatt
Temesvár és Széphely közt az egész
forgalom szünetel. Az urban levő áru-
kat, amennyiben kiegészítő utrányon a
rendeltetési állomásra nem továbbít-
hatók, lejtartóztatták és a feleknek
rendekezésre bocsátják.

Szélhámos vőlegény

Egy ifju letört karriérje

Kranzl Oszkár val mikor duzzadó
reményekkel indult neki az életnek. —
Első eminens volt a főgimnáziumban
és általában jogosult volt az a véle-
mény, hogy Kranzl Oszkárból kiváló
ember lesz. Az élet meséinek arany-
pókja azonban néhány tragikus szélak-
kaj szövi át az emberek jövőjének ut-
ját. Kis tehetségekből nagy emberek
— nagy tehetségekből szürke darócba
bujtatott foghíztöltelek lesznek. Kö-
rülbelül ez volt a Kranzl Oszkár
tragikumja is.

Mikor kikerült az iskolából, bele-
temekedett az éjszakába. Ismert plakkja
lett a zöld asztalok tetszőalména. —
Kranzl Oszkár kártyázni kezdett. Kár-
tyázott és nyert. Néha meg is korri-
gálta a szerencsét, miért csakhamar
távoloznia kellett a városból.

Bajszors ekkor összehozta Anton
von Kárdárral, a hírhedt spistával,
akivel Budapesten, Párisban és Monte-
karlón át megjárta a kártyások nagy-
szerű és nehéz útját. Kárdárnak ekkor
már nyomában volt a budapesti rend-
őrség és hogy biztos vesztét kikerülje,
öngyilkos lett Mitanóban. Kranzl ek-
kor egyedül maradt. Visszajött Bud-
pestre és most már Kovách-Kranzl Osz-

kár név alatt operált a kártyaasztalok
körül.

Vig és nagy életet élt. Igazi és ál-
grófk társaságában, mint egy szü-
letett világfi látta magát az elő-
kelő élet finom gyönyöreinek. De a
nem hivatásos előkelőség sulya és
pénzért való izgalmas hajszá végre
is kimerítették és összetörték idegzetét.

Ekkor Kovách-Kranzl Oszkár egy
lemondó gesztussal beadta pályázá-
tát a Máv-hoz és forgalmi díjok
lett. Ebben a minőségében követte el
azt a kis csalást, melyért most tett
ellene feljelentést Horváth Imre oros-
házi földbirtokos.

Kranzl Oszkár finom modora és
előkelő megjelenése beprotezsálta a
gazdag családban. Lassankint anynyi-
ra megszerették, hogy leányukat, Hor-
váth Erzsikét neki ígérték feleségül.
Eljegyzésre azonban nem kerülhetett
sor. Kranzl Oszkár, a szélhámos sze-
reimesi ovag, szerelmi zálog gyanánt
elcsalta a leánytól briliáns gyűrűt,
de a visszaadásra soh nem gon-
dolt, sőt elzalogosította szerelmének
ezen értékés zálogait. Több apró
szélhámoskodás után az apa is ész-
revette, hogy kivel van dolga, azon-
ban Kranzl is megsejtette a bajt és
megugrott.

Gyermek- gyilkos anya.

A csábító földbirtokos.

Szatmári tudósítónk jelentése:

Egy sápadt képű, beesett mellű, bá-
natos szemű fiatal leány állott ma a
szatmári kir. törvényszék előtt. Su-
tyos a vád, amelyet ellene támasztot-
tak és a törvény szigoruan büntet
érte. Talán nem is tudja, hogy mit
tett, talán azt hiszi, hogy jót csele-
kedett. Arva leány, akinek a saját
fenntartása is számtalan gondot ad,
aki egyedül, kitaszítva él a nagyvi-
lágban.

Tizenhat éves múlt a leány, — a
kit egyébként Lázár Erzsébetnek hív-
nak, — amikor egy szatmármegyei
földbirtokos házába került. Mint szol-
gáló leányt vette föl a gazdálkodó,
de másra is használta. Nős ember a
földbirtokos, de ez nem akadályozta
meg abban, hogy Lázár Erzsébet kö-
rül ne legyen gessen. Az idősebb em-
ber, akinek nagy családja, felnőt le-
ánya van, szerelmével üldözte a le-
ányt. És a gyöngye, tehetetlen, fiatal-
akarát nélküli leány egy szép napon
oda dobta magát a földbirtokos mar-
talékául. És az idősebb ember elra-
bolta Lázár Erzsébet egyetlen kincsét
a leányságát.

Rövid ideig tartott ez a viszony,

Ritka alkalom!!

A „VERSENY“ cég megszűnése
folytán az összes raktáron levő
férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

leszállított olcsó árban
adatnak el.

„VERSENY“ férfi-ruha-áruház Debreczen, Piac-utca 61. sz.
(a Szent-Anna-utcával szemben.)

mindaddig, amíg a leány anyjának nem érezte magát. És attól a perctől kezdve, hogy egy életet hordott a szíve alatt, türethetlenné vált a kis Lázár Erzsébet helyzete a földbirtokos házában. Üldözték és maga a gazdálkodó volt az, aki egy boros novemberi napon kitefűt szűrét a leányanyjának.

Es amikor Lázár Erzsébet világra születte kis gyermekét, rettenetes aggodalmak szálltak meg. Előtte állt a jövő, az ő szörnyű kilátástalanságával, fenyegető nyomorával.

Lázár Erzsébet végső kétségbeesésében brutális tette hátrahagyta a magát. Ártatlan kis csecsemőjét bedobta a szennyvíz csatornába. Ezután pedig fogta magát és elszaladt. Elfutott a bűnös helyről, hogy ne lássa, ne hallja a szegény gyermek visítását.

Kiderült a büne Lázár Erzsébetnek és törvény elé állították. Nem könnyezett, amikor borzalmas tragédiájáról beszélt. Nem tudott sírni. A keserűség összeszorította szívét, a könnyei már rég kiapadtak.

A bíróság pedig, tekintettel volt a szerencsétlen leány kálváriájára, mérsékelte szomorú és szánalomraméltó helyzetét és nagyon enyhe büntetést szabott ki rá. Mindössze három hónapi fogságra ítélték Lázár Erzsébetet.

Egy szerkesztő

aki

önmagát toloncolja el.

Nagyváradai tudósítónk jelentése.

A budapesti lapok pár sorban arról emlékeztek meg, hogy Neményi Vilmos nagyszajont írszerkesztőt Csányi Jenő nagyszajont írszolgálati politikai okok miatt Nagyszajontíró tisztesztendőre kitért. Mint erőszakos és jogtalan ténnyel büntették fel a kitértést és Neményi Vilmos írszerkesztő a martíromság részvételjes lényében fűrdött.

A hír eljutott Nagyváradra is és úgy a szociálista, mint az ellenzéki körökben nagy felháborodással tárgyalták az esetet.

Megjelent ezután Neményi Vilmos is Nagyváradon és a nagyváradai szociálista pártszervezet vezető embereinek rémes színekkel ecsetelté azokat a rettenetes dolgokat, amelyeké Nagyszajontán végig kellett szenvednie csak azért, mert a nagyszajontai szociáldemokrata párt titkára volt.

A nagyváradai szociálista párt vezető embereinek megégett a szívről a szerencsétlen sorsu emberen, anyagi támogatásban részesítették, kijárási helyezték neki egy állást és elhatározták, hogy küldöttségileg fogják felkeresni Fráter Barnabást, Biharvármegye alispánját, hogy jogorvoslati kérvényeket a serejmes kitértés ellen.

Nagyszerű leleplezés pattant most ki a Neményi Vilmos történetéből. Kiderült ugyanis, hogy a kitértésből egy szó sem igaz és az egész mesét Neményi Vilmos találta ki. Semmiféle hírségi végzés nem szójtotta fel a derék írszerkesztőt arról, hogy Nagyszajontírój elávozzék, hanem más és nyomósabb okok kényszerítették a gyors távozásra. Neményinek ugyanis Szajontírói adóssága volt és égette a lapját a nagyszajontai föld. Más mód nem talált a távozásra, minthogy a népjogok vértanújának játszotta ki magát, akit politikai hatálmossal üzel Nagyszajontírói és így meg volt a reménye, hogy az elvtársak még tovább is támogatni fogják.

Paraszt becsület.

Agyonverte a sógornője szeretőjét.

Esküdtszéki tárgyalás.

A múlt év szeptember hó 4-én nagy szenzációja volt Hajdúbagos községnek. Szabó Vince földműves éjnek idején agyonverte Szabó Lajos földművest, a sógorasszonya szeretőjét.

Az eset részletei a következők:

Szabó Lajos rég idő óta szerelmi viszonyt folytatott Szabó Vince sógornőjével, Léva Irénnel. Valóságilag botránygyújtó fajult ez a viszony, melyet Szabó Vince nem igen nézett jó szemmel, annál is inkább, mert Szabó Lajos izága, verekedő, rosszulindult ember hírében állott. Szabó Vince több ízben figyelmeztette, hogy ne csináljon a házában patáliát, de hasztalanul. Szeptember 4-én is oda állított éjféltájban holj részegen, a kapu elé, zörgetni kezdett és követelte, hogy bocsássák be.

A nagy zörgetésre felébredt Szabó Vince, aki a szomszéd szobába aludt s egyrészt a szegény érzet, másrészt pedig portájának megbecsületlenítése annyira felizgatta, hogy kiment a kapuba és erőlyesen rendreutasította Szabó Lajost, aki ennek dacára is bement a szobába.

Szabó Vince folytatta a pirongatásokat, mire a feidühödött Szabó Lajos erre kést ragadott és a Szabó Vince ruháját kétté hasított. A megátadott ember védelmére előkapta a keze ügyébe akadt csákányt és azzal oly súlyos sérüléseket ejtett az éjszakai botrányhősön, hogy rövid idő alatt kiszervekedett.

A debreczeni királyi törvényszék esküdtszéke ebből az ügyben tartotta meg ma délelőtti a főtárgyalást dr. Hoffmann József kir. táblabíró jelenléte alatt. A vádhatóságot dr. Taby Mihály kir. ügyész, a védelmet pedig dr. Fejér Mór ügyvéd képviselte. Az esküdtek megalakítása után először a vádlottat hallgatták ki.

Szabó Vince beismerésben van. Védelmére szegyenérzetet és az ebből fakadó erős feidühét hozta fel. Szabó Lajos többször csinált a házában patáliát, ami ez utóbbi időben nap mint nap ismétlődött. Figyelmeztette Szabót több ízben, hogy kerülje el a házat és ne csináljon botrányokat. De minden hiábavalónak bizonyult. Szeptember 4-én is olyan nagy botrányt okozott az elhunyt, hogy dühében már nem is tudta, mit csináljon és úgy kapta kezébe a csákányt, mellyel halált okozó súlyos sebeket ejtett rajta.

Léva Irén N. Sára, Szabó Vincze anyósa volt a következő tanu, aki a vallomástételét megtagadta.

Szabó Vinczné Léva Irma azt vallja, hogy nagy dühökadás keletkezett a két férfi közt. Szabó Lajos anyu mérvben be volt rugva. A verekedés közben kést ragadott és férjét, Szabó Vincét agyon akarta szúrni s ez önvédelmi szempontból kapta elő a csákányt és verte vele agyon támadóját.

Szenzációs tanu következett ezután. Az agyonvert Szabó Lajos szeretője, Léva Irén. Szenzációs vallomást tett.

állítja, hogy Szabó Lajos az ő agyában nyugodtan aludt. Közben kijött Szabó Vince és mikor látta ott az idegen férfit, elkérte a kapukulcsot. Lement a pincébe és felhozott onnét egy csákányt, mellyel az alvó embert agyonverte.

Ezt a vallomást megcáfolja Pető Pál, a házában lakó templomtárolzó és Kelemen Sándorné, a szomszédasszony vallomása, akik eskü alatt bizonyították, hogy éjjel óriási zörgetésre, lármára, káromkodásra ébredtek fel. Szóval Szabó Lajos kivégzése nem történhetett olyan nyugodtan, mint ahogy azt Léva Irma állította. Ezután még több tanu hallgatót ki a törvényszék, akik nagyrészt lényegtelen vallomást tettek. A tárgyalás folytatását a tanu kihallgatása után az elnök elhalasztotta.

Erkölcstelen merénylet a Margit-fürdőben

Fehértói Juliánna Zöldfa-utca 14. szám alatti lakosnő ellen Sz. I. csizmadia a Margit-fürdőben erkölcstelen merényletet akart elkövetni. De a nő ellentállott, mire a derék lovag tetleg is inzultálta őt. Eddig szól a rendőrség szűkszavú jelentése a panaszos nő feljelentése nyomán.

De ugyan hány eset történik a Margit-fürdőben, amikor a nő nem áll ellent a «csábítás»-nak és megtörténik az, aminek erkölcsös polgárok és polgárnők által látogatott tisztességes, rendezett fürdőben nem volna szabad megtörténnie.

Városok falvak.

A magyar gazdaözönség akciója.

A városok kongresszusa lezajlott. Debrecen kivül csak egy város hiányzott róla. Szervekedésük nagyot haladt előre, mert a törvényhatósági joggal felruházott városok szervezete egyesült a rendezett tanácsú városokéval. Az egyesülésben rejő erő megnyilatkozott már a most lefolyt kongresszuson is, melye Bárczy, Szentrényi, Giucksthal s a többi szónokok ajkán valóságos riadók hangzottak el a városok soraközása érdekében s oly erőlyes és messzemenő követeléseket állítottak fel, amelyeknek kihatása lesz a táboron kívül sopánodó falvára is.

A városok urai azonban megelégedtek arról, hogy az ország jövő gazdasági és pénzügyi politikájának az irányzásába lehet beleszólásuk a falvaknak is, hogy a falvak is szervezkezhessenek s szervezkedésük, ha egyszer igazán megindul, hatalmasabb méreteket ölt, mint a városoké, mert

a falvak a nemzeti erő forrásai, hogy a falusi nép ébredőben van s a földművelés létekeiket a legesztőbb harcra is kész megvédeni.

Nem lehet kifogásunk az ellen, ha a városok a városi érdekekért sikra szállanak, de mivel nyilvánvaló, hogy a falvak útján akarva, nem akarva szembehegyezkednek részben a falusi földművelő osztály érdekeivel, a falusi nép, a falvak ezrei is hozzá fognak látni a szervezkedéshez s fölveszik a harcot a falusi nép érdekeiért, elsősorban ott, ahol a veszély fenyegeti őket, a mezőgazdaság védelmére. Ebből éneke a falusi nép milliói, ezt feláldozni nem engedik. A falvak megtalálták országos érdekvépviseletüket a Magyar Gazdaszövetségben, melyhez máris sokan csatlakoztak s rövidesen meg fogják adni a választ az új városi politika hangadóinak azon a hatalmas gyűlésen, melyet a Magyar Gazdaszövetség június tizenkilencedikén Siofokon rendez s melyre máris több száz község jelentette be részvételt. Eljönnek oda a falvak országgyűlési képviselői is, akik ott a helyszínen mondják ki a pártokat elválasztó korlátok ledöntését minden olyan kérdésben, mely a falusi élet s az elhanyagolt községek fejlesztésére irányul. Ezzel megindul a falvak tömörülése, szervezkedő mozgalom a Gazdaszövetség lobogója alatt, mely elég erővel rendelkezik majd, hogy diadalra is vigye a falvak ügyét.

NAGYSTILŰ váltóhamisítás.

A cégvezető büne.

Szegedi tudósítónk jelentése.

A szegedi rendőrséget újabb nagyarányú váltócsalás foglalkoztatja. — Marton István billiárdgyáros tegnap ejjelentést tett a rendőrségen, hogy több szegedi bankban több, az ő nevére szóló hamis váltót helyeztek el. Marton üzleti összeköttetésben állott Wechsler Ödön fakeskedővel, akinek tartozásairól fedezeti váltókat adott. Marton a leszámolást most akarja megejteni, ámde kitért, hogy a Wechsler könyveiben jóval nagyobb összegű váltók lejárata van jegyezve, mint amekkorát az ő feljegyzései mutatnak és emiatt őt gyanúsították. A rendőrség Mojzes Gézá, Wechsler cégvezetőjét vette gyanuba, aki a terhelő bizonyítékok sulya alatt vallott. Beismerte, hogy neki Marton többször adott át nagyobb összeget a váltók törlesztésére, ő azonban ezekből elszikasztott mintegy 5000 koronát. — Hogy bünetet pajzostolja, őt dr. 500 és egy darab 600 koronás váltót hamisított Marton nevére, melyeket mint Marton igazi váltóit adta át Wechslernek. Wechsler gyanútanul vette át ezeket a hamis váltókat és különféle szegedi bankokban elhelyezte őket, s mint az ilyen üzleti váltókat elhelyezni szokás.

A rendőrség még az éj folyamán tartóztatta a bűnös cégvezetőt, aki csalódos ember és mindössze 30 év körüli. A sikasztott pénzt elkértyázta. A vizsgálat most ezt kutatja, mely bankoknál helyezte el Wechsler a hamis váltókat? Szegeden ez az újabb váltómanipuláció a gazdasági bank szenzációja után érthető fejtevést kélt.

A kormány békét akar

Legyen óvatos az ellenzék!

Fővárosi tudósítónk távirati jelentése

A Lukács-kormány a szövetszert ellenzék békét célzó akciójára részben már tegnap megadta a választ, amikor Tisza előre festett erőszakoskodásaitól elállt és békésebb hurokat kezdett pengeni. A kormány harcias kedvének hirtelen való leszerelése mindenestre óvatosságra kell, hogy intse az ellenzék, melynek a saját jól megcokolt álláspontját semmi esetre sem lehet alárendelni Tiszák békeígéretének. Ha a következtetések nem csainak, a kormány igazán óhajtja a békét, amit bizonyíthat a kormány sajtóirodájának következő hivatalos kiadványa:

Az ellenzéki pártoknak a békés kibontakozást célzó indítványait Lukács László miniszterelnök higgadt tárgyilagossággal fogja megvizsgálni s készséggel hozzájárul azokhoz, ha a békés kibontakozásra valóban alkalmasak és a többség programjával nem ellenkeznek. A munkapárton abban a reményben mennének bele a tárgyalásokba, hogy az ellenzék a maga indítványait ultimátumnak nem tekinti, hanem a további kölcsönös kapacitációnak helyet enged. Biztató jelnek tekintik a többség soraiban, hogy az ellenzék a béke elengedhetetlen feltételének a véderőjavaslatok ömlesztését nem tekinti, mert azok módosításához a kormány hozzá nem járulhatna. A helyzet kedvező alakulását Lukács László miniszterelnök államférfiúi képességei és Tisza István férfias ereje üdvös következményeül fogják fel.

Jóirásu leány kiadó-hivatalunkba felvétetik. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

A TITANIC katasztrófája után.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Newyorkból jelentik: A vizsgálóbizottság megállapította, hogy a Titanic valamennyi utasát meg lehetett volna menteni, ha a Californián a segítségkiáltással szemben nem lett volna annyira közömbös. Megállapította továbbá, hogy a White Star Line igaztalan híreket terjesztett. A bizottság ajánlja a dróttalan táviratozás nemzetközi rendezését.

Newyorkból jelentik: A Titanic-katasztrófa megvizsgálására küldött szenátusi bizottság kiemelte a jelentésében, hogy a White Star Line terhére főként azt kell irni, hogy kevés volt a mentőeszköz és hogy a legénység kiszámu és rosszul képzett volt. Az angol tengerészeti hivatalnak a felületes ellenőrzést tudták bűnül, a hajó építőinek a vízmentes kamrák rossz szerkezetét, a tüléti segénységnek pedig azt, hogy nem értették teljesen kihasználni a mentőcsónakokban rendelkezésre álló helyet. A Carpathia kapitánya a gyors mentésért meglegedicséretet kapott, azonkívül a kongresszustól 5000 korona értékű aranyérmét.

Bécsből jelentik: Lengyel dr. magyar orvos, aki tudvalevőleg a Carpathián segédkezett a Titanic áldozatainak megmentése körül, ma a bécsi Urania-iszínházban nagy közönség jelenlétében előadást tartott a mentés közben szerzett tapasztalatairól.

Románok a magyar gör. kath. püspökség ellen

Gyulafehérvári tudósítónk jelentése.

A magyarországi görög katolikus románok tegnap tartották Gyulafehérváron a gör. kath. magyar egyház-megye megalapítás elleni országos tiltakozó gyűlést, amelyen a nemzetiségi párt összes vezetői megjelentek.

A tiltakozó gyűlés megállapította, hogy a román görög katolikus egyház-tartomány területén a román nyelvű görög rítus meg nem változtatható és az érsek egyházi rományának beleegyezése nélkül területből egy egyházközség sem szakítható ki. Kifejtették továbbá a nagygyűlésen, hogy a nyelvért és hitért folyik itt a harc, amelyeket a románoktól el nem vehetnek és nem fognak elvenni, akérhány jogsértő intézkedést fog is a magyar kormány kieszközölni.

Végül a következő határozati javaslatot fogdták el:

1. Tekintettel arra, hogy a görög-katolikus magyar egyház felállítására vaj politikai célokat követnek, nem pedig hitéleti szükségletet és tekintettel arra, hogy ezen egyház felállításá-

egyházi békére és a hívek közötti egyetértésre veszélyes, a kongresszus ezen egyház felállítását felette velyesnek tartja és kéri szentszéket, hogy egy hű nép természetes jogait és lelki szükségletét ne tegye ki mások utópisztikus törekvésének és erőszakosságának.

2. Ami ezen görög katolikus magyar egyháznak a kormány konkrét tervezete szerinti felállítását illeti, a meghatózattában tiltakozik az ellen, mert ez a görög katolikus egyház-tartomány területi épségét és liturgiai nyelvét sérti.

3. A kongresszus egy memorandumnak felterjesztését határozza el.

4. Ezen kongresszus által hozott határozatok végrehajtás, valamint a román görög katolikus egyház autonómiájának és liturgiai nyelvének meg a tervezett egyházmegye felállításakor megvédése céljából egy 50 tagu bizottságot küld ki.

Szent a béke!

Justh Gyula is aláírja az egyeséget.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

A Ház folyosóján ma délelőtt megjelent Polónyi Géza, aki örvendve üjságot, hogy meg van a végleges béke.

Justh Gyula kijelentette, hogy még ma délután aláírja az egyeséget.

A választójog tekintetében a végleges megállapodások a következők lennének:

1. a választók száma tekintetében Apponyi Albert gróf álláspontját honorálták, amennyiben 2,400,000 állapították meg a választók számát.

2. az ipari munkások közül választói jogosultságot szánnak mind azoknak, akik legalább egy évig egy helyben laknak és a kik az utolsó két esztendő alatt legalább tizenkét hónapig tagjai voltak valamely munkásbiztosító pénztárnak.

3. A titkosság kérdésében a megállapodás ez: titkos legyen a szavazás

a) minden törvényhatósági joggal fölruházott és rendezett tanácsu városban, amelynek lakossága a 15,000 lelket meghaladja,

b) továbbá azokban a nem városi kerületekben, a hol vagy az öt éven feüli lakosságnak legalább 70 százaléka irástudó, vagy

c) a hol olyan ipartelep van, a mely legalább ezer munkást foglalkoztat.

Egyéb részletkérdésekben is meg egyeztek a konferencián s a bővebb értekezletnek a megegyezés szövegezése munkálatain kívül más dolga nem lesz, mint hogy az esetleges változtatásokról táncskozzék.

A véderőjavaslatokat tovább tárgyalják.

Abrahám Dezső beszél.

A képviselőház ülése

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

A ma inapon a képviselőház tovább folytatta a véderőjavaslatok tárgyalását. Az ülést Abrahám Dezső beszépte jóformán végig.

A Ház ülését fél 11 órakor nyitja meg Tisza István elnök. Kezdetét veszi a véderőjavaslatok tárgyalása.

Abrahám Dezső hosszu beszédbe kezd. Engedélyt kér az elnöktől, hogy ejtérhessen a tárgytól.

Tisza István megadja az engedélyt. Ha a szónok a tárgyalások által megszabott keretek között marad.

Abrahám Dezső bővebben foglalkozik a mostani politikai helyzettel, visszapillantva a közelmúlt eseményeire. Részletesen mutat rá azokra az okokra, amelyek a mostani kavargást szülték. Majd visszatér a véderőjavaslatokra és polemizál Tisza Istvánnal, miközben «ejnökök» képviselőnek nevez.

Tisza István rendreutasítja szótól ezért a kifejezésért.

Abrahám Dezső kimagyarázza meg után részletesen mutat rá a Tisza István álláspontjának a tarthatatlanságára, amelyet a véderőjavaslatokkal szemben elfoglalt. Szünetet kér, amit az ejnök nem ad meg.

Tovább folytatja beszédét, hevesen támadja a javaslat pénzügyi terheit.

Fél 1 órakor Abrahám ismét szünetet kér, amit az ejnökök Tisza nem ad meg. Közben Jankovich Pál elnök veszi át a Ház ülésének vezetését.

Abrahám isméteten megújítja a szünetet kérő indítványát. Jankovich megkérdi a Házat, hogy megadják-e a szünetet. A Ház nem adja meg, de Jankovich félreírta a határozatot és a szünetet ejrendel.

Szünet után az ülést Jankovich újra megnyitja. Megállapítják a holnapi ülés napirendjét, amelyen a véderőjavaslat szerepel és hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét, ami után az ülés háromnegyed két órakor véget ér.

BUDAPESTI GABONA TŐZSDE.

(ötven kilogrammonként.)

Budapest, máj. 31

Buza májusra	11.55
Buza októberre	9.61
Rozs áprilisra	9.88
Rozs októberre	9.89
Tengeri májusra	9.10
Tengeri júliusra	9.13

Öngyilkos A város közgyűlése. Bizalmasan...

budapesti nagykereskedő.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése. Hangold Armin fővárosi gyarmati nagykereskedő ma délelőtt a Váci-körút 60. sz. ajtaján kásán föbe lötte magát. Tettének oka üzletében beállott súlyos anyagi zavarokban keresendő.

A tokaji gyilkosság.

Öt évi fegyházra ítélték Geőcét.

Sátorajauhelyi tudósítónk távirata. A tokaji szenzációs szerelmi drámának a tárgyalását tegnap délután folytatta a sátorajauhelyi törvényszék mint esküdtbíró.

A délután három órakor folytatott tárgyaláson Fried Lajos három óras védőbeszédet tartott. Beszédének első részében bizonyította, hogy előre megfontolt tervről szó sem lehet. — Geőce még 16-án Tarcalon tárgyalta a vincellérszék igazgatóval odaköltözése ügyében. 16-án este hazatérve leste ki az állatorvos látogatását és ezidőtől kezdve a féltékenység démona uralkodott fölötté. Amatlanul fölötté az éjszakát. A reggel történt gyilkosság és öngyilkosság kizárja a tervszerű előkészítést. Vádlott tette elkövetésekor beszámíthatatlan volt. — Beszéde második részében a védő Geőce szerelmét, vad szerelemfűtését ecsetelte. Geőce élete bizonyítja, hogy a jás indok soha sem vezette. Végül kegyelmet kér Geőce részére, kinek agyában még most is benne van a golyó s csak rövid idő kérdése, vajjon az évek sirbolygójából a fegyházból vagy rokonai ápolásából kerül az igazi sirba.

A tárgyalást a repikák és duplikák elhangzása után ma reggel folytatta a kir. törvényszék. Az esküdtek kioktatásuk után meghozták a verdiktet, amelyben Geőce Istvánt

bűnösnek mondják ki a szándékos, de előre meg nem fontolt gyilkosság bűntettében.

A sátorajauhelyi kir. törvényszék az esküdtek igazmondása alapján Geőcét

ÖT ÉVI FEGYHÁZ BÜNTETÉSRE ÍTÉLTE.

Az ítéletet Geőce összerokadvá fogadta, nem is volt az eszénél, úgy vezették el a börtönökhöz. Az ítélet súlyosbító körülménynek vette a vádlott nagy intelligenciáját és hogy féltékenységére bűnös viszonya szolgáltató alkalmat.

A védő semmisségi panaszt jelentett az ítélet ellen.

Debreczen, május 30.

Debreczen szabad királyi város törvényhatósága ma délután 3 órakor tartotta nagygyűlést, melyen több nagyjérdeklő fontos tárgy került napirendre.

A közgyűlést pont három órakor nyitotta meg Domahidy Elemér főispán. Ekkor még üres volt a terem, de csakhamar benépesítették a folyosón vitatkozó városatyák. Már folyt bent a tanácskozás, de azért még mindig politizáltak, vitatkoztak és anekdotáztak odakint az ugynevezett zavazó városatyák, a kik csak akkor töduinak be, amikor kiiejeintli a főispán:

— Felteszem a kérdést szavazással! A legérdekesebb tárgy, Budapest székesfővárosának választójogi átirata, a póttárgysorozatba van felvéve.

Ez a tárgy a karzatra is nagy közönséget vonzott, főként a szociáldemokrata párt embereit.

A főispán a gyűlés megnyitása után kijelentette, hogy Révi Nándor három interpellációt jelentett be. Javasolja, hogy a polgármesteri jelentés után tárgyalják, amit el is fogadtak.

A polgármesteri jelentéshez a közgyűlés hozzájárult.

Révi Nándor három interpellációt terjesztett elő:

1. A vízörök felállítására intéz kérdést. Miért nem adták ki a vízvezetési szabályrendeletet a háztulajdonosoknak. A közönség nincs tájékoztatva kellőképpen. Ugy tűnik fel, hogy általános kötelezettség hárul a polgárságra, mert azt mondja többek között, hogy a kizetettek össze kell kötni vízvezetékkel. Javasolja, gondoskodják, hogy a vízvezeték 4. §-a módosítható és erre javaslatot terjesszen elő a közgyűlésnek. Kérdésmiért nem adták ki a polgárságnak a vízvezetési szabályrendeletet. Ki van nyomatva, ingyen kellene azt szétküldeni.

Ezután a term., vagyis próbaburkolás iránt interpellál. Micsoda burkolat ez, milyen terület burkolt ki és hogy meg kell-e az érat fizetni. Nyggon hosszú utat burkolt ki, amit nem helyesel, különösen ha az érat meg kell fizetni. Kérdi, kinek a sz. véleménye alapján állapította meg az érat, mert ez egészen új dolog?

A harmadik interpellációját tárgytalanná vált és azt nem terjeszti elő.

Kovács polgármester: A terma burkolat nézve kijelenti, hogy ez csak próba-burkolat. Felvilágosítást kértek az építettségek. Szakközvegek is nyilatkoztak, itt Debreczenben is van, ami már be is vált. Kéri, nyugodjanak beje. Az árak nincsenek megállapítva, egyezkedés tárgyát fogják képezni.

A vízvezetékre vonatkozólag kijelenti, hogy a közönség kellőképpen tájékoztatva van. A vízvezeték min-

den teletulajdonosnak be kell vezetni. Arra, hogy kinyomassa és ingyen szétküldje, — erre nincsen felhatalmazása. A hirdetések egészen kiemerítők voltak.

Révi Nándor az utóbbi részt nem veszi tudomásul. Elmondja, hogy az Arany János-utca tónál negy föld, 60—80 centiméter mély víz volt és fertőzte a levegőt. A bűzös vizet most már eltávolították, — tehát ezért vonta vissza az interpellációját. A közgyűlés a választ tudomásul vette.

A kormány leirata következett ezután, melyben kinevezését tudatja és támogatást kér. Tudomásul vették.

A hortobágyi legelő költségvetését kiadták a szakközvegeknek.

Az új szervezeti szabályrendelet fizetést osztályai között történt módosításokat elfogadják.

A tisztviselő telep vízvezetési beépítéséről Nándor felszólalása és a pogármester felvilágosító nyilatkozata után, a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, melyben precizirozva van, hogy mily összeg garántálás mellett lehet a vízvezeték bevezetése.

A Szilágyi—Andaházy úti pályában a Ludovikában senki sem pályázott. A realiskolában Balogh Bálint, Medgyaszay Vilmost és Tóth Bélát javasolják. A Ludovikára új pályázatot irnak ki.

Jászai Viktor javaslatára ezután a póttárgysorozat első pontját, a főváros választójogi átiratát vették elő. A tanács javasolja, hogy előbbi álláspontjának fentartása mellett, a magyar nemzet jogainak épségben tartása mellett feliratot intéz az általános, tükös és községenkénti választójog mellett.

A tanács javaslatát egyhangulag, zajos eljenzéssel fogadták el.

Ezután a tárgysorozat többi pontjait is gyors egymásutánban tárgyalta a közgyűlés.

Kwiatkowszky Gyula

lakatos mester

Debrecen, Hunyadi-u. 1. sz.

KÉSZIT: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, csillárokat, átalakításokat és tisztítást a legpontosabban és jutányos árák mellett

Mindennemű javítások szakszerűen és olcsón készíttetnek.

Andrássy és Kossuth Lukács Lászlónál.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése. Ma délelőtt a Házban Andrássy és Kossuth fejkérték Lukács László miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tárgyaltak bizalmasan.

A tanácskozás eredményéről mindeideig semmi sem szivárgott ki.

A tanácskozások eredményére nézve Mezőssy Béja egy újságíró előtt a következőket mondta:

— A megegyezés nem lesz most már nehéz a választójogra és véderőjavaslatokra. Nehézséget csupán az okozna, ha a hézszabályok revízióját a kormány az összes belügyi kérdéseken kívül a külügyekre is kiakarná terjeszteni.

A háboru.

Konstantinápoly, máj. 30. A kormány június 10-ét tűzte ki az oroszok elűzésére. Kétszáz orosz az ottomán állam kötelejébe való felvétejét kérte.

Konstantinápoly, máj. 30. Az Iktiham aggodalmát sorolja fel a konferencia ellen. Akik kezdeményezik, így ír a jap, szoknak meg kell gondolniok, hogy minő hatása volna Tripolitánia feladására az izlam világra. Tripolitánia az a kapu, amely a kálfifétust a középeurópai moh medán viléggel összeköti. E kapu bezárása az izlam számára igen kellemetlen változás volna. Afrika ezáltal teljesen európai gyarmattá alakulna át, mi Törökországra igen nagy baj volna.

Konstantinápoly, máj. 30. Giers orosz nagykövet átadta Asszim bég külügyminiszternek az orosz kereskedők által a Dardanellek elzárása miatt szenvedett kár kimutatását. Asszim bég kijelentette, hogy ebben az ügyben a héggai választott bíróság illetékes a döntésre.

Róma, máj. 30. A hadügyminiszter hatvan millió líra újabb hitelt kért az új puskák behozatására. A tengerészetiügyi miniszter 21 és fél millió lírát követel, amelyből új torpedókra jökre 15 millió és a tengeri haderőnek 31.000 emberről 36.000 emberre való felemelésére 7 és fél millió líra fog kelleni.

Róma, máj. 30. A Stefani-ügynökség jelentése szerint az orosz kormány elhatározta, hogy a Törökországban élő; ki nem utasított munkásokat felszólítja, hogy térjenek vissza Oroszországba, a hol megteszik az intézkedéseket, hogy megfelelő munkát kapjanak.

**Elsőrendű
KERÉKPÁROK,
VARRÓGÉPEK,
GRAMAFONOK**
legnagyobb raktára.

Molnár Testvérek
DEBRECZEN, EGYHÁZ TÉR 2. SZ.
Fióközlet Hajduböszörményben.

Lemez-ujdonságok
naponta
érkeznek
Gyors javító-műhely.
Telefon: 727.

HIREK.

A helyzet.

A magyar politikai helyzet a legtejjesebb mértékben válságos. Hihetetlen feszültség van a politika minden területén és a legközelebbi órák, vagy napok egyik, vagy másik irányban nagyszabású, sőt döntő eredményeket hozhatnak. Az ellenzék egyesült. Sehol, semmiféle parlamentben nem fordult még elő eddig, hogy ellenzék konkrét pontokra foglalt munkaprogramot terjesszen a képviselőház elé s egyebet ne kívánjon, mint azt, hogy a kormány és pártj ezt a programot valósítsa meg. A világ minden más parlamentjében ugyazok jenni, hogy a kormány terjeszt elő javaslatot és az ellenzék bírálja azt. Nálunk ez ellenzék áll elő részletes s konkrét javaslatokkal s ezzel mintegy a kormány és a többség dolgát végzi. Ha ezen az úton elindulva fejlődnie az események s az ellenzék kezdeményezésére a miniszterelnök és a többség részéről névtelen fogadatlásba részesítve, egyszerre vége lenne a válsagnak, s a parlament békés munkálkodást folytathatna. Sajnos azonban, erre nagyon kevés kiút van, ellenkezőleg úgy áll a helyzet, hogy az ellenzék minden jóakaró s a békére irányuló hajlandóságát hajótorst fog szenvedni, az ország bejáratlan zavarokba süllyed, ha csak Lukács még fejében meg nem gondolja a dolgot és el nem fogadja az egyesült ellenzék feltételeit. Hét reméljünk!

Ülések az iparértelenen. Az ipar testületi békéltető bizottsága tegnap délután ülésezett, melyen több ügyet intéztek el kedvezően. Ma délután 5 órakor az előjérőség tart ülést.

Bérmálás Hosszapályiban. Gróf Széchényi Miklós naggyáradói kőth. megyés püspök hosszú évek óta bérmálást tartott Hosszapályi községben. A püspököt nagy ünnepséggel fogadták. A bérmálkozók létszáma nagy számmal jelentkeztek. Bérmálás után a plebénosnáj nagy díszben volt, melyen a járás előkelőségei vettek részt.

Népgyűlés Bösörményben. A hajduböszörményi ipari és földművelő munkások vasárnap, június 2-án délelőtti tíz órakor a Kossuth-terem népgyűlést tartanak, melyen Hajduböszörmény város politikájáról lesz szó. A gyűlés szónoka Lefkovits Vilmos debreczeni párttitkár lesz.

Nyilatkozat. Szikszay Gyula fűrdőtulajdonos ur megbízottjai útján kérdést intéztek szerkesztőségünkhöz, hogy lapunk tegnapi számában «Botránnyok a Margit-fürdőben» című cikkünkben látott cikkünk vonatkozásában az ő személyére? Készséggel kijelentjük, hogy Szikszay Gyula urat személyében sérteni nem akartuk, csupán a fürdőjében uralkodó állapotokra akartunk rámutatni. Kijelentjük továbbá még azt is, hogy lapunk első számában megjelent «A halál mezején» c. cikkünk megírása téves információkon alapult.

Magyar Messenger Boy vállalat. Telefon nappal 612. — éjszakai 11-30.

Nyugdíjas ember pénzbeszédül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

A kocsis büne. Lindenfeld Jenő kereskedő a rendőrségen bepan szolt P. J. nevű kocsist, aki a cég egyik ügyelétől árúért 70 koronát felvett és azazt megszökött.

A kufarró panasza. Trnkó Lajos Barna-utca 3. szám alatt lakó kufarró panaszt tett a rendőrségen, hogy ma délelőtti egyik helybeli orvos rendelőszobájából valaki ellopja az esernyőjét.

Agyonlőtte a vadór. A hajduböszörményi rendőrség telefonon értesítette a debreczeni ügyészséget, hogy Fekete Márton otáni jakos fejére kutasás közben a bájtyja véletlenül ráerített egy vasvödörrel, amitől Fekete Márton agyrázkódást szenvedett és meghalt. A sérült ember kihallgatás során azt vallotta, hogy szerencsétlenségéért senkit sem okoz.

Kálmai Lipót üzlet felosztása. A kalmával megvásárolt sörkötők, háskötők, gumiharisnyákat olcsó árban számítja Vilárius Sándor külföldön tanulmányozott keztyű- és kötszermester. Debreczen, Piac-u. 16. Alföldi palota épületében, József királyherceg-utcával szemben.

Felelős szerkesztő:
SZIGETHY GYULA

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, eldőltyülés, hát-és derékfájások ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szaga

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbatüveg 50 fillér.
Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.
Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.
Kapható az ország legnagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő üzletekben: **BATÁRY JÁNOS, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ** gyógyszerészeknél, **KÖZPONTI DROGERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J.** kereskedő uraknál. — Érmihályfalván: **MÁTRAI ÁKOS** gyógyszerésztárában. — Földesen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Vizontelárusított kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbavég állatorvosoknál ingyen
Központi Borolin-Főraktár Buda pest, II. Margit-rakpart 45. szám.

A Debreczeni butorkészítő asztalosok áruacsarnok szövetkezete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telefon 129. Telefon 129.

Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt áruacsarnokára, hol Debreczen első műasztalosainak és kárpitosainak termékei a legmersekeltebb szobákban áll a nagyérdemű közönség (rendelkezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

Máthéi János

vízvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata
Modern üzlet Egyháztér 5. sz.

alatt (Nagytemplommal szemben), ahol mint szezon cikk: elegáns háztartási jégszekrények; különféle nagyság és kivitelben, egy és két ajtóval, I-ső rendű gyártmány, nagy választékban, jutányos áron jól állás mellett beszerezhetők. Javítások díjtalanul eszközöltetnek. Ugyanott díszes és czélszerű mosogató asztalok, szoba closettak, gyengédek részére a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

Ezenkívül állandó nagy raktár ontott vas, zománczott, horgonyozott lemez „Neptum” kályhák és gázfűrdőkádakban. Fürdőszobai pipere cikkekben. Mosdók, closettakban, valamint mindenféle bádgarukban.

Minden nagyhangú hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőződés. Kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz. — Telefon: 321.

Schönborn-Buchheim Frigyes gróf
uradalmi ásványvizeinek u. m.

Szolyvai, Polenai,
LUHI-ERZSEBET

főraktára és képviselője Hajdu megye
részeire „Fűszerkereskedelmi Részvénytársaság” „Fűszerudvar” DEBRECZEN
: PIACZ-UTCA 44. SZÁM. ALATT. :

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszan	1 szelvény 10 kor.
teljes férfruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt készítő anyagokhoz 20.- K-ért, szállítás, felmérés, turisztikai, helyszíni vizsgálatok, nyári szezon kiállítás, megfigyelés és szelvények készítése ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetkészítéstől közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék. Miniatűr, figyelmes megfigyelés, még a legkisebb rendszertől is, teljesen írisz árban.

Neubauer János
sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt
irodahelyiségét és raktárát
a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasúti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely
Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, vilanyozás és massage.

Mindenemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idényre olcsó átalányárban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: Dr. Fanzler Lajos.
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatn I permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képzett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN**-gyártótól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

I-SZOT kevesebb a gond,
II-SZOT kevesebb munka,
III-SZOT kevesebb amurkabér!

GRAND HOTEL BERLIN Nagyszálloda

BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrássy-ut mellett.
TELEFON 137-90. Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.

140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi fűtés, Lift, Vacuumlaener.

VILLANY Csillárok a legegyszerűbbtől a legszebb kivitelig jutányosan beszerezhetők. Továbbá mindenféle felszerelési cikkek, valódi Dr. JUST WOLFRAMÉCOK 16-50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földvárinál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár és Villamos Műszaki Felszerelési Vállalat. Piacz-utcai karak.

Telefon 168. Gyár Széchenyi-u. 55. Telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Miért Ne fogadjunk el **Má-à-ást!!!**

csak Óriás

FEDÁR

Cipőcrém-et?

Mert **szép fényt ad**

Mert Elegnás tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert Nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér**-ért

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. **Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetések előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

KIADÓ uri ház. 4 szoba, konyha és mellékhelyiségek, virágos udvar, jóvízű kut, villanyvilágítással. június 1-re, Jókai-u. 7.

BUTOROK, szőnyegek legelőcsoban beszerezhetők Weisz Gyulánál Széchenyi-u. 19. Telefon 918. butorok részlete is kaphatók

CSINOSAN butorozott különbejártu utcai szoba előszobával villanyvilágítással kiadó. Tő ökbálint u. 5

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fianel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamonn. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközöltenek.

ÖNT IS ÉRDEKLI! Női és férfi kabátok óriási raktár végeit heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanna-vász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda. Zempliner Arthur, Halvan-u. 17.

A LEGSZEBB fehérneműk blúzok és pongyolák készülnek Vár-u. 6. Varró és tanuló leányok felvételnek.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely tüzelti célra. 1200 korona évi bérért.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2-6 óra közt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös u. ca 64.

SAROK bolt bármely célra alkalmas június 1-re kiadó. Mester-utca 39. sz.

RÓZSAFÁK magos törzűek, olcsó árban kaphatók. Széchenyi-kert 8. sz. alatt.

MODERN háromszobás utcai lakás minden órán kiadó. Könyök-utca 8.

ÜGYES fűszersegéd azonnali belepésre ajánlkozik. Cim a kiadóban.

RÉZGÁLIC legelsőrendű au síg, métermázsanként 68 kor. 50 fillérért kapható. Cim Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete Szeged, Tisza Lajos-körút 69. sz.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú S.einfeld fide házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november 1-ől kezdve kiadó. Értekezheti a házmesternél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezheti Wiener Adófnál Kossuth u. 27.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérjével kapható. Biró Pálnak miképecsi országút mellett eső kertgazdaságban.

Porol Fest Tisztít SZÖVET ÉS CSIPKEFÜGGÖNYÖKET, STÓROKAT, DIVÁNYVÉDŐKET ÁGY- ÉS ASZTALTERITŐKET stb. **Ágytollat fertőtleníve tisztít**

HRABÉCZY E. D. Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő r.-társaság.

Ludaser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete (Városház épület)

Szalag, csipke, keziyü, ritikül, arcfátyon harisnya és

párisi ujdonságokban

Gyomorgörcs, kólíka étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPER

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

HIDVÉGER ANTAL Foglalkozik az összes bankügyletekkel

bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett. Egész éven át nyitva!

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, viz-hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIÁS, IZZADMÁNYOK S NŐI BETEGSÉGEK ELLEN.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. Tükör-kád, iszap-mór és szénsavas-fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasérnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirtda, interurban telefon.

Curtaxa és zenedij nincs. Frospektust küld az IGAZGATÓSÁG.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen. Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.